

פרשת חיי שרה

כג א ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים חיי שרה:
ב ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולביתה:
ג ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בנייחתי לאמר:
ד גרותו ושוב אנכי עמכם תנו לי אחוזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני:
ה ויענו בנייחתי

א ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים חיי שרה:
ב ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולביתה:
ג ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בנייחתי לאמר:
ד גרותו ושוב אנכי עמכם תנו לי אחוזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני:
ה ויענו בנייחתי

רש"י
(א) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים - לכך נכתב שנה בכל כולו וכלל לובר קי שכל אחד נדרש לעצמו בת ק' כבת כ' לחטא מה בת כ' לא חטאה שהרי אינה בת עונשין אף בת ק' בלא חטא ובה כ' כבת ז' ליופי:
1. שני חיי שרה - כלן שוין לטובה:
(ב) בקרית ארבע - על שם ארבע ענקים שהיו שם אחימן ששי ותלמי ואביהם. ד"א על שם ד' זוגות שנקברו שם איש ואשתו (ב"ד) אדם וחווה. אברהם ושרה. יצחק

תורת חז"ל

1. מאה שנה, תביר - כדי לרמוז דיש כאן לעורר שאלה דמדוע תביר ששברה התורה וחילקה את גילה של שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים אלא כדי לומר שכל אחד נדרש לעצמו בת ק' כבת כ' לחטא מה בת כ' לא חטאה שהרי אינה בת עונשין אף בת ק' לרמוז את דברי מדרש האגדה דהארך וטרא אברהם בהגדרת מיהו ומהו קשור לקרקע כדי לומר להם שיהיה לו כאן אתחמתא דבר מונח חלק בקרקע והיינו דכך אמר להם דאם תרצו הרני גר ואם לאו אהיה תושב ואמלנה מן הדין שאמר לי ה' יתברך לורעך אתן את הארץ הזאת.
3. אחוזת קבר, קרמא קרמא - כדי לרמוז כי אך יקרא אחוזה על הקבר אשר הוא הלל ואין לו אחוזה לכן פירש רש"י אחוזת קרקע והוא יעשה בה בעתיד קרמא קרמא כהמשך מקום קברות כך כתב בשפתי חכמים.

את אברהם לאמר לו:
ו שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר אתמתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך:
ז ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבנייחתי:
ח וידבר אתם לאמר אם ייש את נפשכם לקבר אתמתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר:
ט ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוכם לאחוזת קבר:
י ועפרון ישב בתוך בנייחתי ויען עפרון החתי

אברהם למימר ליה:
ו קבל ממנו רבונא רב פדום יי אתה בננא בשפד קברנא קבר ית מיתך אנש ממנא ית קבריה לא יגענו קבר מלמקבר מיתך:
ז ויקם אברהם וסגיד לעמא דארעא לבני חתאה:
ח ופליג עפרון למימר אם אית רעוא בנפשכון למקבר ית מיתו מן קרמי קבילו בני ובעו לי מן עפרון בר צחר:
ט ויתן לי ית מערת כפלקא די ליה די בקטר חקליה ככסףא שלים יתנינה לי בעיבון לאחוזת קבריא:
י ועפרון יתב גנו בני חתאה

רש"י

(ו) לא יכלה - לא ימנע כמו (תהלים מ) לא חטא רחמך. וכמו (לעיל ח) ויכלא הנשם:
4. (ח) נפשכם - רצונכם:
5. מפני חשיבותו של אברהם שהי צריך לו - לשון בקשה כמו (רות א) אל תפגעו בי:
6. עלה לגדולה:
8. לכל באי שערי עירו - שכפולה בוגות (עירובין נג):
6. בכסף מלא

תורת חז"ל

4. לא יכלה, מרבא - כדי לרמוז דיש לרכך את המילה יכלה שאין כוונתה ללשון כליין אלא פירושה של המילה לא ימנע כך כתב בשפתי חכמים.
5. ופגעו לי, טפחא - כדי לרמוז שריבר עימותם בלשון ממופתת ומכובדת בלשון בקשה שיפגעו לו בעפרון בן צחר.
6. מערת המכפלה, שופר מהופך קרמא - כדי לרמוז את דבר אחר שנקראת מערה זו לא על שם העבר אלא להופך על שם העתיד קרימה שנכפלה בוגות.
7. בכסף מלא, קרמא ואולא - צורחם שתי קשות שוות זו מול זו קשת אחת זה הכסף וקשת שניה זו השדה והיינו כדי לרמוז שאמר אברהם שישלם בכסף כל שוויה בעבור השדה.
8. ועפרון ישב, מרבא טפחא - כדי לרמוז על הטיפוח שנעשה לעפרון ועל ריכוך בטיפוח דהיינו הטיפוח שאותו היום מינהו שומר עליהם, והריכוך בטיפוח שלא היה המינוי בגללו אלא רק מפני חשיבותו של אברהם שהיה צריך לו עלה לגדולה.

את-אברהם באוני בני-יחית לכל באי שער-עירו לאמר: יא לא-אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר-בו לך נתתיה לעיני בני-עמי נתתיה לך קבר מיתה: יב וסגיד אברהם קדם עמא דארעא: יג ומליל עם עפרון קדם עמא דארעא למימר פרס אם את עבד לי מינו קבל מי אמן פספא דמי תקלא סב מי ואקבר ית מיתתא: יד ואמיב עפרון ית אברהם למימר ליה: טו רבוי קבל מי ארעא שווא ארבע מאה סלעון דקספ פניא ובינד מה היא וית מיתד קבר: טז וקבל אברהם מן עפרון ותקלא אברהם לעפרון ית פספא דמליל קדם בני חמאה ארבע מאה סלעון דקספ מתקבל סחורא (ג') דמתקבל

ואמיב עפרון חמאה ית אברהם קדם בני חמאה לכל עלי הרע קרמיה למימר: יא לא רבוי קביל מי תקלא וקבית לך ומערתא די ביה לך והביתא לעיני בני עמי וקביתת לך קבר מיתה: יב וסגיד אברהם קדם עמא דארעא: יג ומליל עם עפרון קדם עמא דארעא למימר פרס אם את עבד לי מינו קבל מי אמן פספא דמי תקלא סב מי ואקבר ית מיתתא: יד ואמיב עפרון ית אברהם למימר ליה: טו רבוי קבל מי ארעא שווא ארבע מאה סלעון דקספ פניא ובינד מה היא וית מיתד קבר: טז וקבל אברהם מן עפרון ותקלא אברהם לעפרון ית פספא דמליל קדם בני חמאה ארבע מאה סלעון דקספ מתקבל סחורא (ג') דמתקבל

לשרה: (יא) לא אדני - לא חקנת אותה ברמים: נתתי לך - הרי היא כמו שנתתיה לך: (יב) אך אם אתה לו שמעני - אתה אומר לי לשמוע לך ולקח בחנם אני אי אפשר בכך אך אם אתה לו שמעני הלאי ותשמעני: 9 - נתתי - דוני"ש בלע"ז (געבען) מוכן הוא אצלי והלאי נתתי לך כבר: 10.

תורת כהן
9. אך אם אתה, תביר - כדי לרמוז שאמר לו אברהם לעפרון אתה אומר לי לשמוע לך ולקח בחנם אני אי אפשר בכך והיינו שהמילה אך כמשמעותה אך בכל מקום שבא למעט אף כאן בא למעט ולפסול ולעשות תביר לדבריו של עפרון כך כתב בשפתי חכמים. 10. נתתי, נ"ש - כדי לרמוז דאמר אברהם לעפרון שהכסף מוכן אצלי והלאי והייתי מנרש את זה

סחורא) קבל קדימא: יז וקם תקל עפרון די בקלקתא די קדם מקרא תקלא ומערתא די ביה וקל אילני די בתקלא די בכל תרומיה סחור סחור: יח לאברהם לובינודי לעיני בני חמאה קבל עלי הרע קרמיה: יט ובתר בן קבר אברהם ית שדה אחתיה במערת תקל כפלקתא על אפי מקרא היא חבורן בארעא דקנען: כ וקם תקלא ומערתא די ביה לאברהם לאחסנה קברא מן בני חמאה: כא ואברהם סיב על דימינ וי פרוי ית אברהם בקלא: כב ואמר אברהם

עבר לסחור: שני יז ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר-בו וכל-העץ אשר בשדה אשר בכל-גבלו סביב: יח לאברהם למקנה לעיני בני-יחית בכל באי שער-עירו: יט ואחר-כן קבר אברהם את-שרה אשתו אל-מערת שדה המכפלה על-פני ממרא הוא חבורן בארץ פנען: כ ויקם השדה והמערה אשר-בו לאברהם לאחוזת קבר מאת בני-יחית: כ א ואברהם וקן פא בימים ויהוה ברח אית-אברהם בכל: כ ואמר אברהם אל-עבדו וקן

יש מקום ששקליהן גדולים שהן קטרוין את אברהם ככל - ככל עולה בנימי בן צנזאר"ש (עצמער) בלע"ז: 11. (יז) ויקם שדה עפרון - תקומה היתה לו שיצא מיד הדיוט ליד מלך 12. ופשוטו של מקרא ויקם השדה והמערה אשר בו וכל העץ לאברהם למקנה וגו': (יח) ככל באי שער עירו. בקרב כולם ובמעמד כולם הקנתו לו: כד (א) ברח

תורת כהן
ממנו ונתן לך כבר. 11. וישקול אברהם לעפרון, שופר מחוסך וקף קמן - כדי לרמוז על המהפך שעשה עפרון שאמר הרבת ואפילו מעט לא עשה והחזיק הקמן עפרון על אברהם ונמל ממנו שקלים גדולים שהן קטרוין שנאמר עובר לסוחר שמתקבלים בשקל בכל מקום. 12. ויקם, מונח פסק - כדי לרמוז דעך עכשיו השדה היתה מונח ובעת פסק מלהות מונח אלא היא בתקומה לפי שיצאה מיד הדיוט ליד מלך. 13. וה' ברח את אברהם בכל, תביר מאריך מדיחא - כדי לרמוז שה' יחברך האריך לשרה כדי שיהיה לאברהם כל טוב ואף בירכו על תבירו על דבר שהיה חסר לו מאוד והוא בכל העולה בנישואי בן הדיט שנתן

חומש תורת כהן

על

טעמי המקרא
מרמז דברי רש"י הקדושים

בראשית

בעזרת החונן לאדם דעת
יעקב ב"ר שמעון הכהן
פיעה"ק ירושלים תובב"א

תורת כהן

©

כל הזכויות שמורות

כתובת המחבר

רחוב מן 3 ירושלים

טלפון ~~02-6788053~~

077-3532323